

“FILOLOGIK KOMPARATIVISTIKA VA TARJIMASHUNOSLIK MASALALARI”

mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya

2025-yil, 12-13-noyabr

“PROBLEMS OF COMPARATIVE PHILOLOGY AND TRANSLATION STUDIES”

international scientific and practical conference

November 12-13, 2025

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI

TARJIMA NAZARIYASI VA AMALIYOTI KAFEDRASI

**“FILOLOGIK KOMPARATIVISTIKA VA
TARJIMASHUNOSLIK MASALALARI”**

mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya to‘plami

2025-yil, 12-13-noyabr

THE MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND
INNOVATIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

ALISHER NAVO‘I TASHKENT STATE UNIVERSITY
OF UZBEK LANGUAGE AND LITERATURE

THE DEPARTMENT OF “TRANSLATION THEORY AND PRACTICE”

Proceedings of the International Scientific and Practical Conference titled

**“PROBLEMS OF COMPARATIVE PHILOLOGY
AND TRANSLATION STUDIES”**

November 12-13, 2025

Tashkent – 2025

UO‘K 845.711.05

KBK 133.585.3 “Filologik komparativistika va tarjimashunoslik masalalari” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya to‘plami. – Toshkent, 2025. – 889 b.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Mas’ul muharrir:
Shuhrat SIROJIDDINOV
akademik

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti rektori

Tahrir hay’ati:

Nozliya Normurodova (O‘zbekiston), Zuhridin Isomiddinov (O‘zbekiston), Elizabetta Ragagnin (Italiya), Gabriela Shtoecli (Shveytsariya), Qosimboy Mamurov (O‘zbekiston), Sayed Mohamed Ahmad Korayem (Misr), Uzoq Jo‘raqulov (O‘zbekiston), Gulnoz Xalliyeva (O‘zbekiston), Yurgen Yakob Beker (Germaniya), Kemal Yavuz Ataman (Turkiya), Xurram Raximov (O‘zbekiston), Natalya Filimonova (Rossiya), Nedim Bakirci (Turkiya), Farhad Rahimi (Eron), Xayrulla Hamidov (O‘zbekiston), Elmira Adilbekova (Qozog‘iston), Sag‘inbek O‘rinboev (Qirg‘iziston), Zulxumor Xolmanova (O‘zbekiston), Mahmadiyor Asadov (O‘zbekiston), Ziyodaxon Teshaboyeva (O‘zbekiston), Dilnavoz Yusupova (O‘zbekiston), Islomjon Yakubov (O‘zbekiston), Nargiza Rashidova (O‘zbekiston), Sabohat Qahharova (O‘zbekiston), Hafiza Qo‘chqorova (O‘zbekiston,) Nigora Sulaymonova (O‘zbekiston), Dilafruz Muhammadiyeva (O‘zbekiston), Dostonbek Ahmadov (O‘zbekiston), Dilnoza Shonazarova (O‘zbekiston).

Mazkur xalqaro konferensiya materiali filologik komparativistika va tarjimashunoslikning dolzarb nazariy hamda amaliy masalalarini zamonaviy ilmiy yondashuvlar asosida yoritishga bag‘ishlanadi. To‘plamda turli milliy adabiyotlar, tillar va madaniyatlar o‘rtasidagi o‘zaro ta’sir, adabiyotlararo aloqalar, qiyosiy-tipologik va qiyosiy-genetik tadqiqotlar, badiiy va maxsus matnlarni tarjima qilish muammolari, tarjima strategiyalari va ekvivalentlik masalalari tahlil qilinadi. Shuningdek, konferensiya materiallarida tarjima nazariyasining zamonaviy konsepsiyalari, tarjimon kompetensiyasini shakllantirish, tarjimoni o‘qitish metodikasi, madaniyatlararo kommunikatsiya hamda globallashuv sharoitida tarjimaning ijtimoiy-madaniy ahamiyati kabi masalalar keng yoritiladi. Ilmiy maqolalar filologik komparativistika va tarjimashunoslik sohalarida faoliyat yuritayotgan olimlar, tadqiqotchilar, doktorantlar, magistrantlar hamda talabalar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, fanlararo integratsiyani kuchaytirishga hamda nazariya va amaliyot uyg‘unligini ta’minlashga xizmat qiladi.

Mualliflar qarashi va asarlar nomlaridagi imlo tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.

To‘plam Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Ilmiy-texnik kengashining 2025-yil 17-dekabrda 6-sonli yig‘ilish qaroriga asosan nashrga tavsiya etilgan.

UO‘K 845.711.05

KBK 133.585.3 Proceedings of the International Scientific-Practical Conference on the topic
“Problems of comparative philology and translation studies”. – Tashkent, 2025. – 889 p.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Editor-in-Chief:

Shuhrat SIROJIDDINOV

Academician

Rector of Alisher Navo'i Tashkent State University of Uzbek Language and Literature

Editorial Board:

Nozliya Normurodova (Uzbekiston), Zuhridin Isomiddinov (Uzbekiston), Elizabetta Ragagnin (Italy), Gabriela Stöckli (Switzerland), Qosimboy Mamurov (Uzbekiston), Sayed Mohamed Ahmad Korayem (Egypt), Uzok Djoraqulov (Uzbekiston), Gulnoz Khallieva (Uzbekiston), Jürgen Yakob Beker (Germany), Kemal Yavuz Ataman (Turkiye), Khurram Rakhimov (Uzbekiston), Natalya Filimonova (Russia), Nedim Bakirci (Turkiye), Farhad Rahimi (Iran), Khayrulla Hamidov (Uzbekiston), Elmira Adilbekova (Kazakhstan), Sag‘inbek O‘rinboyev (Kyrgyzstan), Zulxumor Xolmanova (Uzbekiston), Mahmadiyor Asadov (Uzbekiston), Ziyodakhon Teshaboyeva (Uzbekiston), Dilnavoz Yusupova (Uzbekiston), Islomjon Yakubov (Uzbekiston), Nargiza Rashidova (Uzbekiston), Sabohat Qahharova (Uzbekiston), Hafiza Qo‘chqorova (Uzbekiston,) Nigora Sulaymonova (Uzbekiston), Dilafruz Muhammadiyeva (Uzbekiston), Dostonbek Akhmadov (Uzbekiston), Dilnoza Shonazarova (Uzbekiston).

This international conference articles are dedicated to illuminating the current theoretical and practical issues in philological comparativistics and translation studies based on the modern scientific approaches. The collection analyzes of mutual influences between different national literatures, languages and cultures; interliterary connections; comparative-typological and comparative-genetic studies; the issues of translating literary and specialized texts; translation strategies and problems of equivalence. Furthermore, the conference materials extensively cover the topics such as: contemporary concepts in translation theory, the formation of a translator competence, methodologies for teaching translation, intercultural communication and socio-cultural significance of translation in the context of globalization. The given scientific articles are intended to scientists, researchers, doctoral students, master’s students and undergraduate students who actively working in the fields of philological comparativistics and translation studies and they serve to strengthen interdisciplinary integration as well as to ensure the harmony between theory and practice.

The views expressed in the articles do not necessarily reflect those of the editorial board.

The publication was recommended by the Scientific and Technical Council of Alisher Navo'i Tashkent State University of Uzbek Language and Literature on December 17, 2025.

ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ ЖАҢА ПАРАДИГМАЛАРЫ

Мұратбек Багила Құрманбекқызы

Филология ғылымдарының кандидаты, доцент
Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті
Қазақстан

Аймағамбетова Кәмшат Әбдірқызы

Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
«Бершігүр жалпы орта білім беретін мектебі» КММ
Қазақстан

Аннотация. В статье рассматриваются новые парадигмы методики преподавания казахского языка в контексте современной образовательной политики и цифровой трансформации. Автор анализирует эволюцию методологических подходов, отражающих переход от дестурных форм обучения к инновационным, коммуникативно-деятельностным и тұлғалық-ориентированным моделям. Особое внимание уделено интеграции цифровых технологий, проектных форм работы и междисциплинарных принципов, способствующих формированию ключевых компетенций обучающихся. В результате исследования определены тенденции и перспективы развития методики преподавания казахского языка в условиях обновленного содержания образования.

Ключевые слова: казахский язык, методика преподавания, образовательная парадигма, инновации, цифровизация, компетентностный подход, обновленное образование.

Abstract. The article examines new paradigms in the methodology of teaching the Kazakh language within the framework of modern educational policy and digital transformation. The author analyzes the evolution of methodological approaches, emphasizing the shift from traditional teaching models to innovative, communicative, activity-based, and learner-centered paradigms. Particular attention is given to the integration of digital technologies, project-based learning, and interdisciplinary principles that enhance the development of key student competencies. The study identifies the main trends and prospects for the advancement of Kazakh language teaching methodology in the context of renewed educational content.

Keywords: Kazakh language, teaching methodology, educational paradigm, innovation, digitalization, competency-based approach, renewed education.

Қазақ тілін ана тілі ретінде оқыту – ұлттық білім жүйесінің негізі. Бұл пәннің мақсаты – оқушыларды ана тілін қадірлейтін, оның қоғамдық мәнін түсінетін тұлға ретінде дамыту және сауатты жаза білуге үйрету. Дәстүрлі оқыту әдістері мұғалімге басымдық беріп, оқушыларға белгілі бір көлемдегі ақпаратты жеткізуге бағытталса, жаңа заман талаптарына жауап беру үшін оқыту әдістемесінде оқушы белсенділігін, өздігінен білім меңгеру қабілетін арттыру басымдыққа ие болуда. ХХІ ғасырдағы білім берудің басты сұрақтары «нені оқыту керек?» және «оқушыларды қалай дайындау керек?» болып отыр. Осы контексте білім мазмұны мен әдістеме жаңарып, оқытудың функционалдық және коммуникативтік тәсілдері енгізілуде [Қозыбай А.Қ., Нысан Г.М., 2022].

Дәстүрлі оқыту жүйесінде мұғалім сабақтың мақсатын анықтап, негізгі білім мен дағдыны түсіндіреді. Мұндай әдісте оқушы тек тапсырылған білімді меңгерумен шектеледі, алған білімін кең ауқымда қолдану қиындық тудырады. Қазіргі кезде зерттеушілер дәстүрлі оқыту әдісінің шектеулі тұстарын жою үшін мұғалім мен оқушының қарым-қатынасына, оқушылардың сыни және шығармашылық қабілеттерін дамытуға баса назар аударады.

Қазақстанда «Жаңартылған білім беру мазмұны» енгізіліп, оқу бағдарламасының құрылымы өзгертілді. Мәселен, қазақ тілі пәнінде білім беру мақсаттары – оқушыларды ана тіліне құрметпен қарайтын, тілдік құзыреттілігін дамытып, еркін сөйлей және сауатты жаза алатын тұлға ретінде қалыптастыру болып көрсетілген [Аубакирова Б.К., 2023]. Бағдарлама міндеттері ретінде төрт негізгі тілдік дағды (тыңдалым-айтылым, оқылым, жазылым, әдеби тіл нормаларын сақтау) бойынша коммуникациялық әрекеттерді меңгерту көзделген.

Жаңартылған бағдарламада мұғалім мен оқушының бірлескен әрекеті, оқушылардың өздік ізденісі маңызды орын алады. Мұндай бағдарламада оқытудың әдіс-тәсілдері де өзгеріп, оқушы білімінің сапасын критерийлермен бағалау, жобалық жұмыспен оқыту, саралап оқыту және цифрлық технологиялар арқылы білімді тереңдету міндеті қарастырылған.

Тұлғалық-бағдарлы оқыту. Білім берудегі жаңа парадигманың негізгі мақсаты – білім беру процесінің орталығы ретінде тұлғаны қарастыру. Бексейіт Қадырбай және Шаттыгүл Ерхожина атап өткендей, бүгінгі білімнің негізгі мақсаты – «тұлғалық бағдарлы оқыту» болып табылады [Қадырбай Б., Ерхожина Ш.,2024]. Бұл тұрғыда білім мазмұны оқушының жеке қасиеттерін, қызығушылығын есепке ала отырып құрылады, оқытудың әдіс-тәсілдері тұлғаның шығармашылық және когнитивті дамуына бағытталады.

Деңгейлеп-саралап оқыту. Оқушылардың білім деңгейі мен қабілеті әртүрлі болғандықтан, деңгейлеп-саралап оқыту технологиясы пайдаланылады. Бұл технология әр оқушыны оның мүмкіндігіне қарай оқытуды қамтамасыз етеді. Аубакирова (2023) зерттеуінде деңгейлеп-саралап оқыту жаңа технологиялар арқылы сабаққа енгізілгенде оқушы белсенділігі мен шығармашылық ізденісі артады деп жазады [Аубакирова Б.К.,2023]. Яғни, мұғалім оқушының жас ерекшелігі мен қабілеттерін есепке алып, тапсырмаларды «жеңіл», «орташа» және «күрделі» деңгейлерде ұйымдастырады. Соның нәтижесінде оқушы өз мүмкіндігіне сай жұмыс істеп, мотивациясы артады.

Жобалық және белсенді оқыту (PBL). Жобалық оқыту білімді практикада жүзеге асыруға, белгілі бір мәселені өздігінен зерттеуге бағытталған әдіс. Мысалы, Жобалық оқыту (project-based learning) – оқушылардың өздері жоспар құрып, нақты проблемаға шешім әзірлеу үдерісі арқылы білім алатын әдіс. Бұл әдістің басты ерекшелігі – оқу барысында нақты «өнім» пайда болады, онда оқушылар зерттеген тақырып бойынша нәтиже ұсынады. Жобалық оқыту дәстүрлі сабақтан айырмашылығы – білім берудің меншікті іс-әрекетке негізделуі, ол оқушылардың креативті ойлауын және топтық жұмыс дағдыларын дамытады. Қазақстанның әдістемелік ұсынымдарында жобалық тәсіл оқытудың тиімді формасы ретінде ұсынылған (мысалы, «Орта мектептерде жобалық тәсілді енгізу бойынша әдістемелік ұсынымдар», 2023).

Іс-әрекеттік тәсілдер (белсенді оқыту). ХХІ ғасырдың мектепте белсенді оқыту тәсілдерін енгізу басты тенденцияға айналды. Мұнда оқушы тақырыпты талқылау, пікірсайыс жүргізу, зерттеу жүргізу, рольдік ойындар ұйымдастыру сияқты белсенді іс-әрекеттер арқылы меңгереді. Мұндай тәсілдер оқушының ойлау қабілетін, сыни көзқарасын және өздік жауапкершілігін арттырады. Сонымен бірге, электронды тестер мен интерактивті тапсырмалар арқылы баға қойғанда да оқушы үнемі өзінің даму критерийлерін көреді.

Критериалды бағалау. Бағалау үдерісіне де жаңа парадигмалар енгізілуде. Критериалды бағалау – оқушының жұмысы алдын ала белгіленген критерийлер бойынша өлшенетін жүйе [Айымбет Н.,2018]. Әр критерий оқушының оқу-танымдық құзыреттілігінің белгілі бір бағытымен сәйкес келеді. Бұл тәсіл бойынша бағалау оқушының кемшіліктерін нақты анықтауға және түзетуге, әр оқушыға жеке жұмыс жүргізуге мүмкіндік береді. Мұндай жүйе оқушылардың сабаққа қызығушылығын арттырады және оқыту процесінде баға қоюды емес, даму үрдісін басым қылады.

Цифрлық дәуірде оқытудың дәстүрлі әдістерін толықтырып, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану маңызды болуда. Білім берудің басты мақсаты – тұлғалық бағдарлы оқыту, және қазіргі білім мазмұны осы мақсатқа сәйкес құрылады. Мультимедиалық құралдар (компьютер, интерактивті тақта, дыбыстық және бейне материалдар) сабақ үрдісін жандандырады, оқушының танымдық белсенділігін арттырады. Мысалы, мультимедиалық презентациялар мен интернет ресурстарын тиімді қолдану арқылы

тіл үйрену сапасын жақсартуға болатынын дәлелдейді. Қазіргі таңда оқыту үрдісінде e-learning платформалары, онлайн тесттер және электронды оқулықтар кеңінен қолданылады. Бұл технологиялар мұғалімге білім деңгейін дәл өлшеуге көмектесіп, оқушыға үйде де деңгейлік дайындыққа мүмкіндік береді.

Жаңа әдістемелерді жүзеге асыруда оқу құралдары мен бағдарламалар да жаңартылуда. ҚР БҒМ бекіткен үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес, қазақ тілі пәнінің мазмұны «Тыңдалым-айтылым», «Оқылым», «Жазылым» және «Әдеби тіл нормаларын сақтау» бөлімдеріне бөлініп, әр бөлімде оқушының коммуникативтік әрекеттері мен оқулық мазмұны айқын анықталған [«Қазақ тілі» пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы, 2017]. Мысалы, «Тыңдалым-айтылым» бөлімінде оқушыларға мәтіннен ақпаратты анықтау, негізгі ойды табу, өз көзқарасын білдіру тәрізді дағдыларды дамыту көзделген. Жаңа оқулықтар мен бағдарлама материалдарына озық әдістемелер (бейнересурстар, электрондық сабақтар, ойындар) енгізілуде. Сонымен қатар, БҒМ-ның «Үштілділік» бағдарламасына сәйкес, негізгі пәндерді қазақ, орыс және ағылшын тілінде оқытуға арналған арнайы пәндерге арналған әдістемелік құралдар әзірленуде.

Жалпы мектеп оқытуында оқыту теориясы мен әдістерін зерттегенде, шетелдік және отандық ғалымдар сабақтың белсенді, коммуникативтік бағытта өтуін қолдайды. Мысалы, Қозыбай мен Нысан (2022) дәстүрлі оқыту жүйесін жаңартылған бағдарлама талаптарына қарсы қойып, интерактивті және проблемалық оқыту әдістерін енгізудің артықшылықтарын көрсетеді. Еуропа елдерінде көптілді білім беру үлгілерін енгізу кең қолдау табуда. Отандық зерттеулерде деңгейлеп-саралап оқыту мен цифрлық технологияларды қолданудың рөлі жиі қарастырылады. Мысалы, Аубакирова (2023) бойынша, оқытуда саралап оқыту технологияларын қолданған кезде оқушылардың шығармашылық ізденіс деңгейі артып, білім алуға мотивация жоғарылайды. Екі жақты салыстырмалы талдау көрсеткендей, әлемдік тәжірибе оқыту сапасын жақсарту үшін интерактивті әдістер мен тілдік интеграция тәсілдерін басым етсе, Қазақстандағы жағдайда да оқыту әдістемесі оқушыға бағытталып, ақпараттық технологиялар мен саралау кеңінен қолданылып келеді.

Орта мектепте қазақ тілін оқытуда дәстүрлі методикалардан персонализацияланған және белсенді бағыттарға ауысу үрдісі байқалады. Жаңартылған бағдарлама тіл үйретуде тұлғааралық, коммуникативтік және жобалық тәсілдерді интеграциялауды талап етеді. Білім саласындағы жаңа парадигмалар – тұлғалық-бағдарлы оқыту, деңгейлеп-саралап оқыту, жобалық әдістер (PBL), кіріктірілген (CLIL) оқыту, критериалды бағалау – қазақ тілі сабағында оқушының танымдық қабілетін арттыруға жағдай жасайды. Цифрлық технологияларды қолдану әдістемеге жаңа мүмкіндік қосып, мультимедиалық ресурстардың көмегімен сабақтың тиімділігін арттырады. Отандық зерттеулер мен шетелдік практикалар талдауы көрсеткендей, оқытудың қазіргі парадигмалары оқушылардың белсенді қатысуына негізделіп, сыни ойлау мен коммуникативтік дағдыларды дамытуға бағытталады. Осыған орай, қазақ тілін оқытудың жаңа әдістемелік парадигмаларын терең меңгеру мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттырып, оқыту сапасын жақсартуға ықпал етеді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Қозыбай А.К., Нысан Г.М. Дәстүрлі және жаңартылған оқу бағдарламасының ерекшеліктері // Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. Педагогика сериясы, 2022. №4(141). Б.127–133.
2. Аубакирова Б.К. Қазақ тілін меңгеруде деңгейлеп-саралап оқыту технологиясының рөлі // Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университетінің хабаршысы. Филология сериясы, 2023. №1.

3. Қадырбай Б., Ерхожина Ш. Қазақ тілі сабағында мультимедиалық құралдарды қолдану арқылы оқушылардың белсенділігін арттыру // СДУ хабаршысы: Педагогика және оқыту әдістемесі, 2024. №2(67). Б.36–43.
4. Айымбет Н. Қазақ тілі сабақтарында критериалды бағалауды тиімді қолданудың жолдары. – Ұстаз тілегі порталы, 31.05.2018.
5. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 25 қазандағы №545 бұйрығы. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5–9 сыныптарына арналған «Қазақ тілі» пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде). – Астана: ҚР БҒМ, 2017.
6. Asadov M. HOMO POETIKUS KONSEPSIYASI: NAVOIY VA RUMIY //Conferences. – 2025. – Т. 1. – №. 1.
7. АСАДОВ, М. (2022). “ЁЛҒИЗЛИК МОТИВИ” НИНГ ПОЭТИК ТАЛҚИНИ. SHARQ-U G‘ARB RENESSANS ADABIYOTI: NAVOIY VA SHEKSPIR mavzuidagi xalqaro ilmiy-nazariy konferensiya materiallari, 1(1).
8. Mahmadiyor Asadov. (2025). A Brief Review Of Vilen Komissarov’s Theory Of Equivalence. *International Journal Of Literature And Languages*, 5(12), 86–89.

MUNDARIJA		
I SHO‘BA. TARJIMASHUNOSLIKNING DOLZARB MASALALARI		
1.	Zuhriddin ISOMIDDINOV. Bizdagi tarjima muammolari	5
2.	Uzoq JO‘RAQULOV. O‘zbek tarjimachiligi istiqbollari	9
3.	Xurram RAHIMOV. Alisher Navoiyning “Munojot” asari tarixi, tabdili va tarjimalari xususida	14
4.	Олимджон КАСИМОВ, Мартаба СУЛТОНЗОДА. Некоторые лингвистические особенности перевода лексем «Шахнаме» на русский язык	17
5.	Ne‘matilla OTAJONOV. Eiji Mano – boburshunos olim	22
6.	Rukhsana IFTIKHAR. Beautification of Mughal women	26
7.	Наталья ФИЛИМОНОВА. Возможности перевода при работе иностранных учащихся с художественным текстом: начальный этап изучения русского языка	30
8.	Kosimboy MAMUROV, Nargiza TILAKOVA Functional syntax and mystical semantics: correlating syntaxemes with sufi concepts in Alisher Navai’s Uzbek and English ghazals	34
9.	Xayrulla HAMIDOV. Muslimbek Yo‘ldoshevning tarjimonlik mahorati	38
10.	Ирода СИДДИКОВА. К вопросу взаимосвязи психолингвистики и художественного перевода	43
11.	Xayrulla HAMIDOV, Zulfizarxon QORAXO‘JAYEVA. Nafisiyning “Jannatning yarim yo‘lida” asaridagi personaj portretining tarjimada berilishi	46
12.	Абдумажид МАДРАИМОВ, Аскарый МАДРАИМОВ. Вопросы перевода научного наследия Захириддина Мухаммада Бабур и традиция перевода в библиотеке Акбара в XVI веке	51
13.	Supriya BANERJEE, Iroda UMAROVA Reimagining classics: Tagore, translation and the global reader	54
14.	Ziyodaxon TESHABOYEVA. “Boburnoma”da milliy-madaniy xususiyatli til birliklar va ularning inglizcha tarjimalari	58
15.	Zulhumor MIRZAEVA. Politics under the mask of poetics: Chulpon’s translations in the 1920s-1930s	62
16.	Abdumajid MAMADALIYEV. Badiiy matn tarjimasida milliy koloritni ifodalash muammosi	72
17.	Muhammadjon ABDUVALIYEV. Sinxron tarjimashunoslikning zamonaviy masalalari	74
18.	Мұратбек БАҒИЛА, Кәмшат АЙМАҒАМБЕТОВА. Қазақ тілін оқыту әдістемесінің жаңа парадигмалары	80
19.	Shermurod SUBHON. Ijodiy kengashlarda	84

20.	Shermurod SUBHON. Kitobxon oldida mas’uliyat	97
21.	Murtazo SAYDUMAROV, Mahmudaxon SAYDUMAROVA. O‘zbek adabiyotining ilk romani tarjimalarida lingvomadaniy xususiyatlar va semantik o‘zgarishlar	100
22.	Mahmadiyor ASADOV. Tarjima – qiyosiy adabiyotshunoslikning tadqiqot obyekti	107
23.	Toshtemir ALIMOV. Gender as a linguistic and cultural parameter in literary translation	113
24.	Tozagul MATYOQUBOVA. Ilk hasbi hol qasida va uning o‘zbek tarjimoni	116
25.	Dilafruz MUHAMMADIYEVA. “Boburnoma”ning turkcha tarjimasi bilan bog‘liq muammolar	120
26.	Umida TURAeva. Some challenges of translating forensic terminology between English and Uzbek	125
27.	Елена ПАНОВА. Мифопоэтическая традиция и проблемы перевода и функционирования онимов в волшебной повести «Алиса в стране чудес» Л. Кэрролла	128
28.	Gulnoz MAMARASULOVA. Siyosiy matn tarjimasining lingvokulturologik jihatlari	137
29.	Эльнора БАГАВОВА. Эволюция переводческих теорий: от традиционных подходов к современным тенденциям	140
30.	Dilfuza KHUDAIBERDIEVA. Translation studies: traditional and modern approaches	144
31.	Gulnoz MAMARASULOVA, Ruxshona CHO‘LIYEVA. Diplomatiik matnlarning tarjimada ifodalanishi	148
32.	Dilshod AMIRQULOV. Tarjimashunoslikda til tipologiyasi asosida komparativ yondashuv	151
33.	Tozagul NASRULLAEVA. Literary translation as interpretation: on the basis of Dreiser’s literary works	154
34.	Мохира ЭШКУВАТОВА, Достонбек АХМАДОВ. Роль лингвострановедческого компонента в обучении переводу	156
35.	Islom TURDIYEV. Ingliz va o‘zbek tillaridagi ayrim ish yuritish terminlarining tarjima talqinidagi muammolari	160
36.	Фотима УМИРЗАКОВА. Проблемы традиционных и современных подходов в немецком переводе	163
37.	Shohsanam BEKMURATOVA. Maqollar tarjimasida tarjimonlarining lingvomadaniy yondashuvlari	166
II SHO‘BA. QIYOSIY TILSHUNOSLIK MASALALARI		
38.	Sayed Mohamed Ahmad KORAYEM. Principles for developing comparative linguistic studies	171
39.	Nedim BAKIRCI. Milli kimlik in’asinda halk biliminin islevi	183
40.	Farhad RAHIMI. Beş, bel, bilek, elik/ el ve ilik kelimelerinin etimolojik ve anlamsal bağlantilari	190

41.	Farhad RAHIMI. Nezrali'nin Çağatay türkçesi sözlüğünün yanlıslari üzerine iii	196
42.	Сырга ОРУНБАЕВА, Долон МАЛДЫБАЕВ, Сагынбек ОРУНБАЕВ, Минаим МЫРЗАКМАТОВА, Жумакадыр КАРАМОЛДОЕВ. Горы и их лингвистические особенности: типология высот и культурных различий	215
43.	Saodat MUHAMMEDOVA, Kosimboy MAMUROV. Reforming the Uzbek latin alphabet: balancing phonology and global usability	221
44.	Jamoliddin YOQUBOV. O‘zbek va fransuz tillarida “ona” leksemasi ifodalanishining lingvomadaniy xususiyatlari	223
45.	Valijon VOSITOV. Inkor kategoriyasi lingvistik voqelik sifatida	228
46.	Khushnuda SAMIGOVA. Identifying the semantic component of affectionate form	230
47.	Nargiza DOSBAYEVA. Specific features of intercultural interaction in the course of teaching foreign languages	234
48.	Наргиза РАШИДОВА. Арабские заимствования в узбекском языке	237
49.	Ulugbek KARIMOV. Evolution of the cyborg in 21st-century science fiction	240
50.	Kamola ABDULLOEVA. Diskursiv shaxsning grafik vositalar orqali aks etishi	243
51.	Malohat BADALBAYEVA. The special lexicon of emergency situations in global linguistics	246
52.	Nargiza MIRZALIYEVA. Abdulla Qahhor va Ernest Xeminguey hikoyalari qahramonlarining o‘ziga xos xususiyatlari: badiiy tahlil va qiyosiy yondashuv	250
53.	Azizjon SHARIPOV. Yozma manbalarda Hirotning tarixiy toponimikasiga doir ma’lumotlar: Shohrux Mirzo davri	253
54.	Марина ИСКАКОВА. Тюркоязычный мир от древности	263
55.	Nargiza YUSUPOVA. The impact of artificial intelligence on comparative philology and translation studies	268
56.	Feruzaxon KARIMOVA. Aksiolingvistikada ma’naviy qadriyatlar talqini	272
57.	Zebiniso BEKMURADOVA. O‘zbek va fransuz maqollaridagi xiazmlarning stilistik, semantik va lingvokulturologik tahlili	276
58.	Sabohat QAHHAROVA. Yassaviy hikmatlarining lingvokulturologik tahlili	279
59.	Dildora KENJAYEVA. “Boburnoma”da antroponimlarning etimologik o‘ziga xosligi	283
60.	Gulchexra IBRAGIMOVA. Ingliz tilida abbreviatura va akronimlarning lingvistik tahlili	287
61.	Asror YUSUPOV. Lug‘at maqolasi strukturasi nazariyasining rivojlanishi	289

III SHO‘BA. QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIK MASALALARI		
62.	Islamjan YAKUBOV. Rudakiy adabiy-estetik qarashlari va lirik qahramon kechinmalari	293
63.	Islamjan YAKUBOV. Tragik konflikt, tragik holat va tragik qahramon	299
64.	Dilnavoz YUSUPOVA, Kemal Yavuz ATAMAN. Uch tazkira qiyosi	308
65.	Gulnoz XALLIEVA, Sitora SHAHOBOVA. “Middlemarch” va “Anna Karenina” asarlarida ayol obrazining o‘rni	316
66.	Bahodir XOLIQOV. Britaniya adabiyoti va o‘zbek mifologiyasida daydi yog‘dularning badiiy xususiyatlari	320
67.	Gulnoz XALLIYEVA, Farangizbonu ADAMOVA. “Jek Raymond” romanida Jek obrazi tahlili	323
68.	Nuriddin ALTINBOYEV. Qiyosiy tahlilda tipologiya va ta’sir fenomeni	326
69.	Gulnoz XALLIYEVA, Iroda ABDULLAYEVA. The nature of satirical characters in the works of Jonathan Swift	330
70.	Mohinur SOTVOLDIYEVA, Gulnoz KHALLIEVA. The poetics and typology of father figures in world literature: a comparative study	333
71.	Xafiza KUCHKAROVA. Badiiy adabiyotda peyzajning o‘rni	336
72.	Dilafro‘z QAHNAROVA. Zamonaviy o‘zbek qissachiligi: xalq an’analari va yangi badiiy shakllar	340
73.	Elmira HAZRATQULOVA. Temuriylar davri adabiy muhitida ustoz-shogird munosabatlari	344
74.	Тоҳир ТУРДИБОЕВ, Нигора ЖЎРАЕВА. Беҳбудий таълимотида ижтимоий-маърифий масалалар	347
75.	Ma’suma OVIDJONOVA. Ingliz va o‘zbek adabiyotida ilmiy fantastikaning narratologik asoslari	351
76.	Эльмира АДИЛЬБЕКОВА, Сўлтан САНИЯТ. Türk masallarında hayvan motifleri: geyik motifinin kültürel yansimalari	357
77.	Эльмира АДИЛЬБЕКОВА, Сая БЕРІКҚЫЗЫ. Türk-islam kimliginin sembolü olarak Носа Ahmet Yesevi türbesi	368
78.	Эльмира АДИЛЬБЕКОВА, Гүлнұр ЕСЕНГЕЛДІ. Karaşaş Ana türbesi ve halk inançlarında kadın Evliya imgesi	375
79.	Дильфуза МАМЕТОВА, Малика ПРИСТАЕВА. Keloğlan ile padişahin kizi masalinin Anadolu, Uygur, Gagavuz varyantlarında kahraman ideali	383
80.	Карлыгаш БОРБАСОВА, Какимжан БИШМАНОВ, Мира БАЛТЫМОВА. Сравнительный анализ текстов Корана, Библии и Торы по проблеме межрелигиозного диалога и укрепления общенационального единства	394
81.	Улжан ТУНГАТОВА, Алуа АЛШЕР. Сравнительный анализ идей толерантности в Коране и Библии	400
82.	Ляззат АЛИЕВА, Möldir NIŞANHAN. Masalların mitolojik mirasi: şamanizm ve islam’in izleri	404

83.	Ынтымакгул НУРМАГОМБЕТОВА. Бейсенбай Кенжебаев зерттеулеріндегі қазақ және түркі әдеби мұраларының тарихи-филологиялық зерделенуі	412
84.	Saltanat YERALIYEVA. The writing of Khoja Akhmet Yasawi’s “Diwani hikmet” in turkic language	420
85.	Yorqinoy ISMONOVA. Bola timsolining roman obrazlari tizimidagi o‘rni	423
86.	Динара САЗАНОВА. “Диуани хикмет” мәтініндегі сопылық терминдердің рухани-философиялық мағынасы	427
87.	Шахноза КАРИМОВА, Жұлдыз МҮСІРКЕП. Akbura Evliya türbesi: türk-islam mimarisi ve halk inanci arasindaki bağ	433
88.	Bahodir ABSAMADOV. Shekspirning “Venetsiya savdogari” asarida komik adolat va axloqiy kinoya	440
89.	Ghalib ZEYAD. The evolution of Uzbek language, literature, and culture: the enduring legacy of Alisher Navai	445
90.	Axror QODIROV. O‘zbek qissachiligida xarakter va kolliziya: Qo‘Chqor Norqobil ijodi misolida XX–XXI asr badiiy talqinlarining evolyutsiyasi	451
91.	Мұратбек БАҒИЛА, Қанзада ЖҰБАНЫШЕВА. Тілді деңгейлік оқыту жүйесінің ғылыми негіздері	457
92.	Sevinchoy YOQUBOVA. G‘oyaviy-badiiy konsepsiya va poetik obrazlar hissiy tonalligi	461
93.	Munira KARIMOVA. The poetics of human and animal characters in Uzbek prose	472
<p>IV SHO‘BA. KOMPARATIVISTIKA VA METODIKA: TIL, ADABIYOT TA‘LIMI TIPOLOGIYASI</p>		
94.	Назаркул ИШЕКЕЕВ, Рима ЗАЙЫРКУЛОВА. Ааламдашуу доорунда медициналык багытта окуп жаткан чет элдик студенттерге «Манас» эпосу жана «Махабхарата» эпосундагы идеяларды салыштыруу менен тарбиялоонун мүмкүнчүлүктөрү	480
95.	Ирина ЯНОВСКАЯ. Формирование риторической компетенции в системе профессиональной подготовки студентов нефилологических специальностей	487
96.	Лариса БАСОВА, Светлана ДРАЧЕВА. Повышение качества обучения русскому языку в странах постсоветского пространства: опыт Тюменского государственного университета	490
97.	Айгул АЙТБЕНБЕТОВА, Нургул ЖОЛДАСОВА. Қазақ тілін оқытудағы цифрлық ресурстар: тиімділігі мен болашағы	494
98.	Muxabbat MATQURBONOVA, Umida YANGIBOYEVA. Ikki tillilik sharoitida o‘zbek tili ta’limining komparativ tahlili	498
99.	Зулхумар ЖУМАНОВА. Роль алгоритмов в формировании навыков устной и письменной речи студентов	500
100.	Максим ЧИКОВ, Диляра ЗАРИПОВА. Проблемы подготовки специалистов в тройке языков русский-английский-узбекский и пути решения	504
101.	Раъно ИСАМУТДИНОВА. Система упражнений для развития навыков устной речи на занятиях по русскому как иностранному	509

102.	Зулфия КУРБАНОВА. Методика работы с текстом на занятиях по русскому как иностранному	513
103.	Nilufar BURIYEVA. Sun’iy intellekt vositalari asosida o’quvchilarning lingvokulturologik kompetentligini rivojlantirish metodikasi	516
104.	Шахло УРИНОВА. Методика формирования лексической компетенции студентов в процессе изучения русского как иностранного	520
105.	Gulnoz MAMARASULOVA. Geopolitical meanings in media discourse	524
	V SHO’BA. КОМПАРАТИВИСТИКА YOSH TADQIQOTCHILAR NIGOHIDA	
106.	Saida SULTANOVA. Badiiy tarjimaga o’rgatishda an’anaviy va zamonaviy yondashuvlarning ahamiyati	529
107.	Зухра МОЛДАБАЕВА, Айжан ЖАНҒЫЛЫШ. Коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастырудағы инновациялық әдістер	533
108.	Barno ABDULLAYEVA. “Boburnoma”ning xorijiy tillarga tarjima qilinishi	539
109.	Zilola ERGASHEVA. The transformation of translation practices through artificial intelligence technologies	544
110.	Dilfuza ZOYIROVA, Aziza YORIQULOVA. Tarjima jarayonida ekvivalentlik tamoyilining an’anaviy talqinlari	547
111.	Anvar MIRZAQULOV. Ikkinchi jahon urushidan so’ng sinxron tarjimaning paydo bo’lishi va rivojlanishi	549
112.	Shuhrat MULADJANOV. Different approaches to the lingua-stylistic analysis in literary translation	552
113.	Gulshan ERGASHEVA. Tarjimashunoslikda an’anaviy va zamonaviy yondashuvlar: o’zbek va nemis tilidagi frazeologizmlar talqinida	555
114.	Dilnoza SHONAZAROVA. Xabarlar tarjimasi va lokalizatsiyasi	559
115.	Умида МУХАММАДИЕВА. Язык и культура: трудности перевода национально-культурных особенностей	562
116.	Gulnoza XUDAYQULOVA. Badiiy asarlarni tarjima qilishda uchraydigan ba’zi frazeologik muammolar	567
117.	Shoira XODJAYEVA. Bilvosita tarjimaning muammolari: an’anaviy va zamonaviy yondashuvlar	570
118.	Djamila BEGJANOVA. Paremiologik birliklar tarjimasida lingvokulturologik ekvivalentlik	573
119.	Shaxnoza IBRAGIMOVA. Linguistic representations of characters and peculiarities of translating their original names in “A farewell to arms”	577
120.	Fazilat XABIBULLAYEVA. Mumtoz adabiy manbalar tarjimasida: arxaik leksika jahon tarjimashunosligi kontekstida	580
121.	Maftuna RO’ZMETOVA. Fentezi adabiyoti tarjimasida madaniy konnotatsiyalarning ifodalanishi	584
122.	Maftuna SAPAROVA. “Al-qistosu-l-mustaqim fi ilmi-l-arud” asarining ingliz tilidagi tarjimasida xususida	588